

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2024-10-24

Diarienummer:
GSN-2024-02525

Handläggare:
Ingrid Lembke von Schéele, Joel Sjölander

Svar på initiativärende från Fredrik Björkman (M) och Mats Gyllander (M) angående resvaneundersökning

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden beslutar

1. **att** besvara initiativärendet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

På gatu- och samhällsmiljönämndens sammanträde 25 september väckte Fredrik Björkman (M) och Mats Gyllander (M) ett initiativärende om behovet av en ny resvaneundersökning där de yrkar på att:

- Arbetet med att ta fram en ny resvaneundersökning startas.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Uppsala kommun har tidigare genomfört resvaneundersökningar vart femte år genom manuella enkätundersökningar. Den senaste genomfördes 2015. Sedan 2020 har Uppsala kommun ett samarbetsavtal kring Region Uppsalas motsvarighet Kollektivtrafikbarometern där Uppsala kommun har tillgång till rådata med möjlighet att göra egna analyser. Rådata finns från 2017 och framåt. Övergången till att använda Region Uppsalas metod har skett genom verksamhetsutveckling.

Kollektivtrafikbarometern använder en metod med digitala resvaneundersökningar varje månad vilket ger ett större antal respondenter och mer kontinuerliga data än vad

resvaneundersökningen gjorde. Kollektivtrafikbarometern skiljer sig också på så vis att respondenterna svarar på hur de reste föregående dag, i stället för under en hel vecka i resvaneundersökningen vilket ger en högre trovärdighet.

En enkätundersökning i resvaneundersökningens form kan också bli missvisande, exempelvis med anledning av väderförhållanden. Kollektivtrafikbarometern visar med sin mer kontinuerliga data på de variationer som sker efter väder och årstid och ger därmed en mer sanningsenlig bild.

Från och med november 2024 kommer det att finnas en trafikanalytiker inom förvaltningen med ansvar för att göra fler analyser baserade på kommunens behov.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 24 oktober 2024
- Bilaga 1, Initiativärende från Fredrik Björkman (M) och Mats Gyllander (M) angående resvaneundersökning
- Bilaga 2, Redovisning av resvaneundersökning genom kollektivtrafikbarometern.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Ang resvaneundersökning

Ett grundläggande ingångsvärde i samhällsplanering är kunskap om hur invånarna i Uppsala väljer att förflytta sig. Sådan information ger en bild av vilka prioriteringar och övriga satsningar som behöver göras inom infrastruktur, trafiksäkerhet och planering mm.

På kommunens hemsida kan man läsa att:

Under hösten 2015 genomförde Uppsala kommun en resvaneundersökning. Undersökningen har genomförts var femte år sedan 2000. Syftet med undersökningen är att kartlägga kommuninvånarnas resmönster. Resultaten är ett viktigt underlag för planeringen av hållbar tillväxt och hållbara transporter.

Man kan konstatera att ingen resvaneundersökning (RVU) genomförts i Uppsala sedan 2015, och under tiden fram till dags dato har kommunen genomfört mycket stora investeringar i olika typer av infrastruktur och genomfört stora förändringar i gatubilden. Det finns därför all anledning att anta att detta påverkat resvanorna.

Vi har även sett en alltmer svajjig tågtrafik för dagpendlare, vilket är ytterliggare en faktor som påverkar resvanor.

Det framstår därför för oss moderater närmast oseriöst att göra massiva investeringar utan att mäta någon effekt av dessa. Ovan anges att RVU är ”ett viktigt underlag för planeringen av hållbar tillväxt och hållbara transporter”. Det kan dock knappast anses trovärdigt att använda ett 10 år gammalt underlag för att göra den typen av bedömningar.

Vi moderater har vid ett flertal tillfällen, både formellt och informellt, påpekat denna brist i aktuellt underlag. Dessa påstötningar har dock varit resultatlösa, varför vi nu tar detta initiativ för att kunna få fram en aktuell RVU.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att:

- arbetet med att ta fram en ny resvaneundersökning omedelbart startas

Fredrik Björkman (M)

Mats Gyllander (M)

Färdmedelsstatistik Uppsala 2022-2023

20 november 2024

Resvaneundersökningen

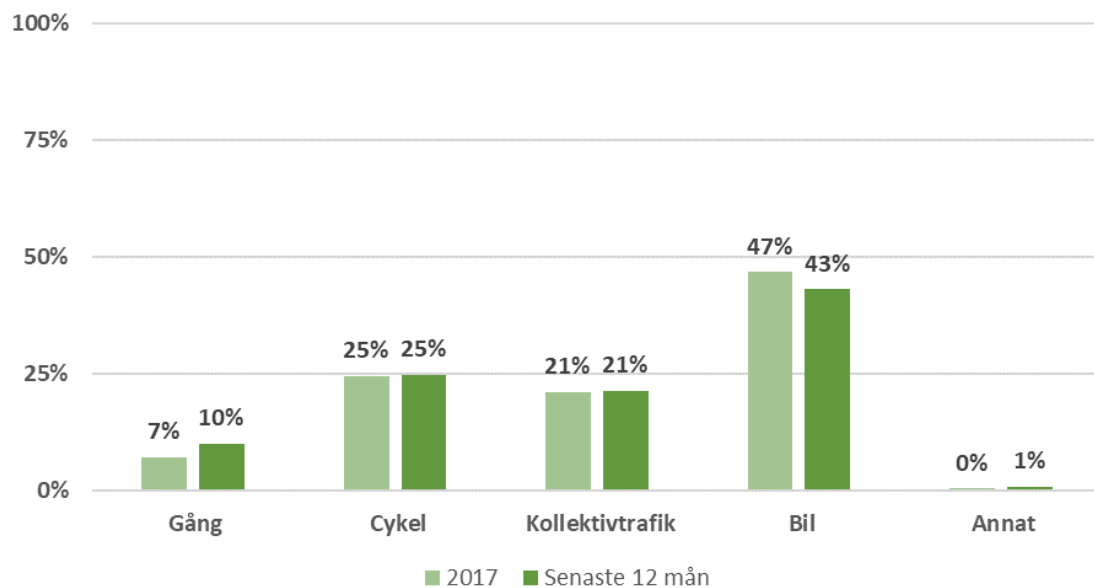
- Vart femte år
- 4 000 tillfrågade 2 000 svarande
- Frågeformulär där respondenten fyller i hur man har rest under en vecka
- Uppsala kommun är avsändare

Kollektivtrafikbarometern

- Varje månad
- Ökande från 200 till 400 svarande/månad
- Frågeformulär där respondenten fyller i hur man reste igår
- Kollektivtrafikbarometern är avsändare

Hela kommunen

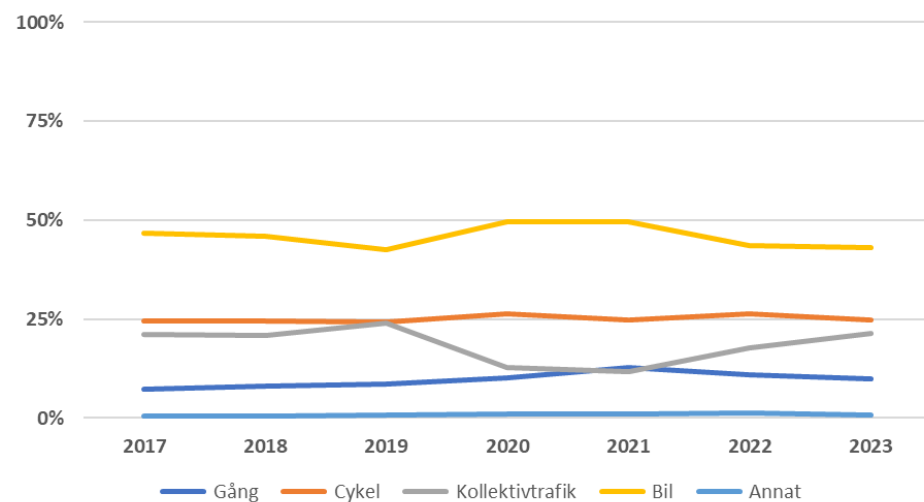
Kollektivtrafikbarometern 2022-2023

Färdmedelsmål för hela kommunen i Handlingsplan för mobilitet och trafik

Färdmedelsandelar	2015	2025	2030
Gång	15 %	15 %	15 %
Cykel	37 %	44 %	50 %
Kollektivtrafik	16 %	16 %	16 %
Privat motorfordon	36 %	27 %	19 %

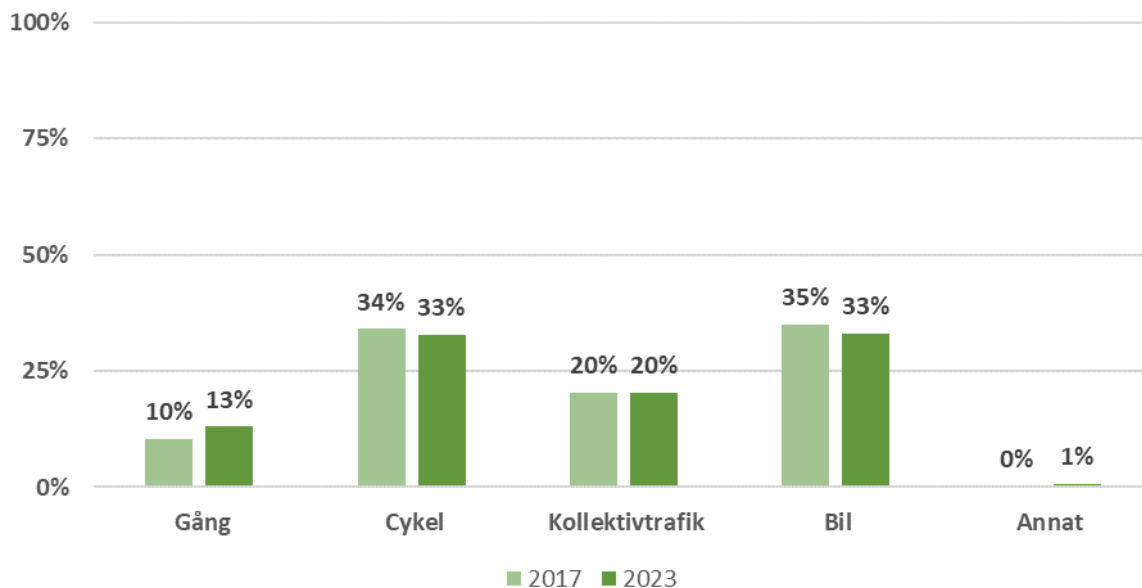
Över tid – hela kommunen

- Före kollektivtrafikresenärer och fler bilresor utanför staden under pandemin.
- Svårt att se någon större riktningsförändring.

Staden – Uppsala tätort

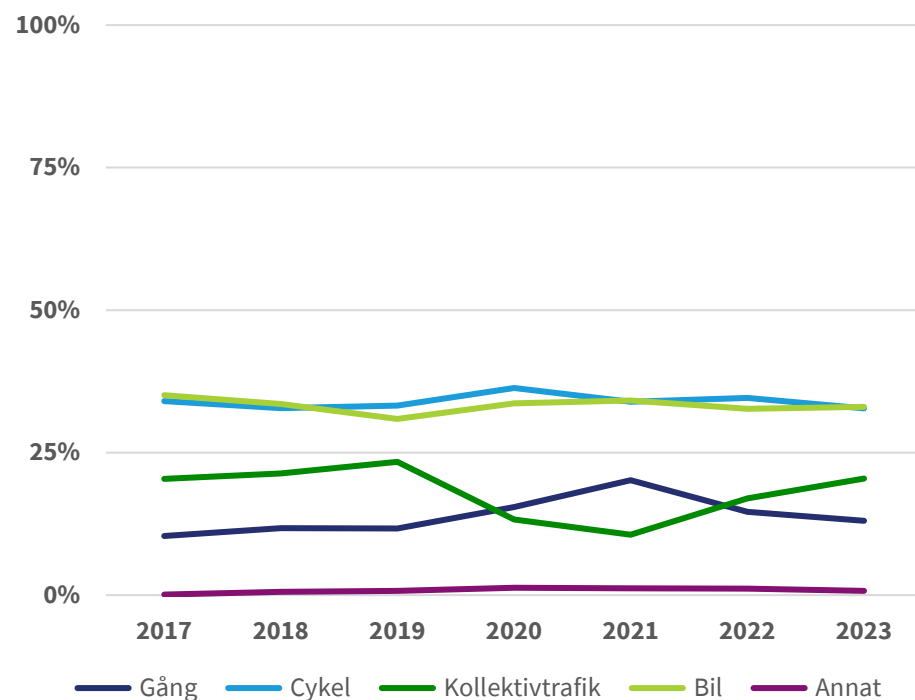
Kollektivtrafikbarometern 2022-2023

Färdmedelsmål i Uppsala tätort i Handlingsplan för mobilitet och trafik

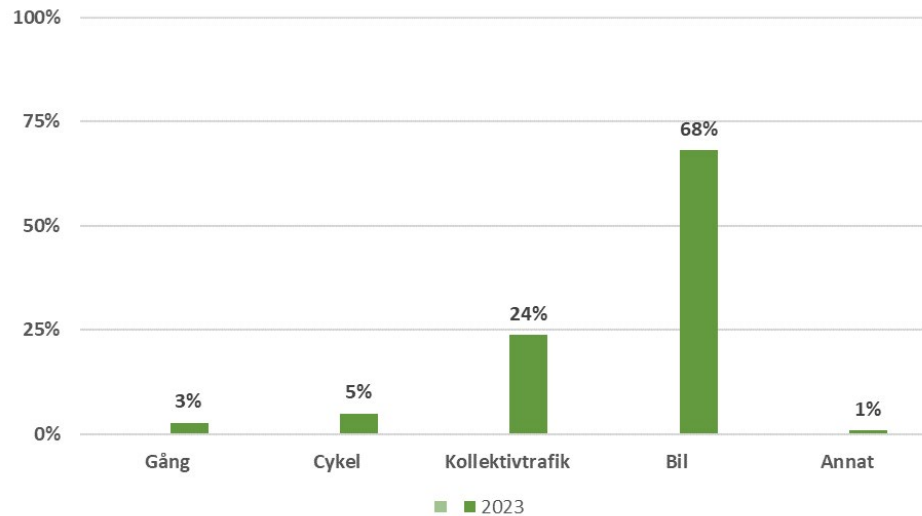
Färdmedelsandelar	2015	2025	2030
Gång	15 %	15 %	15 %
Cykel	37 %	44 %	50 %
Kollektivtrafik	16 %	16 %	16 %
Privat motorfordon	36 %	27 %	19 %

Över tid i Uppsala tätort

- Färre kollektivtrafikresenärer och fler som gick under pandemin.
- Svårt att se någon större riktningsförändring.

Övriga kommunen

Tabell 3: Färdmedelsandelar i Uppsalas geografi utöver Uppsala tätort

Färdmedelsandelar	2015	2025	2030
Gång	9 %	9 %	9 %
Cykel	5 %	5 %	5 %
Kollektivtrafik	18 %	18 %	18 %
Privat motorfordon	69 %	69 %	69 %